

Neopodplatiti se dopisi na Hekaju.
 Pripremljena se pisma tipkaju po 5
 sv. svaki redak. Oglasi od 8 re-
 dakah stoje 80 nč., svaki redak
 više 5 nč., ili u slučaju opetovanja
 za pogodbu sa upravom. Kovel se
 štampa petstotakom naplatom (sa-
 obno postalo) na administraciju
 „Naše Sloge“. Ime, prezime i naj-
 bližu poštu valja točno osnačiti.

Komu list nedodje na vrijeme,
 neka to javi odpravitelju u otvo-
 renu pismu, sa koje se na plaću
 poštarine, ako se izvane napiše:
 „Reklamacija“.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rasta malo stvar, a slogom sve pokrvari“. Nar. Pos.

Iselazi svakog četvrtka: na otvorenu
 arku.
 Doplati se navrtaču ako se
 nastavlja.
 Nebiljegovani listovi se neprimaju.
 Predplate a poštarcinom stoje 5
 for., za svake 3 for. na godinu.
 Basarijerno for. 2 1/2, i 1 za pol go-
 dine. Izvan caravine više poštarcina.
 Na malo jedan broj 5 novč.
 Uredništvo i administracija nalazi
 se u Via Carintia br. 25.

Poziv na predplatu

Koncem tekućega mjeseca
 predplata na „Našu Slogu“ za god.
 1889. Tom prilikom pozivamo svu
 našu čitateljsku, da se izvane i na vreme
 na naš list predplate, da tako uzmo-
 gnemo već na početku godine znati
 na čemu smo.

Sve one, koji nisu još do sada
 nami poravnali svoga računa, molimo
 najzobiljnlje, da to čim prije učiniti
 izvole.

Ufamo se, da će nam ostati vjer-
 ni svi dosadašnji predplatnici, koji
 su nas u našem težakom poduzetu
 svojski podpirali. Oni, koji nisu voljni
 točno listu plaćati, neka nam to od-
 makl javu, da njim list obustavimo,
 da tako nebudu kasnije nepriliku
 nam ni njim.

„Naša Sloga“ stoji na godinu za
 imudnije for. 5, a za svake for. 2. Na
 pol godinu polovinu gornjih cijena.

Uprava „Naše Sloge“.

Novi namjestnik.

Biti će mjesec dana, da je imo-
 novan novi namjestnik za Primorje,
 to jest, za Istru, Trst i Goricko. Imo-
 mu je Teodor vitez Rinaldini; bio je
 do onda više godina prvi svjetnik
 ovoga namjestništva naslovom dvor-
 skoga svjetnika.

Nijemu htjeli ništa reći, dok na-
 čujemo drugih glasova, i dokle rađoni
 gospodin neprikladno; samo smo javili
 to imenovanje.

Sada, kad imamo izobilo glasova
 od raznih strana i kad je novi na-
 mjestnik Njegovomu Voličanstvu ce-
 saru i kralju prisegao za tu novu
 službu vjernost i posluš, ovo da i mi
 koju rečemo o tom imenovanju.

Biti namjestnik volika je čast,
 težka služba, golema odgovornost. Ako
 se česti daju onim, koji jih zasluže,
 tožko službi i veliko odgovornosti
 onim, za koje se zna, da će jih moći
 ovršiti, onda vitez Rinaldini mora da
 velikim zadovoljstvom primo to imo-
 novanje. Ali ujedno mora i da bude
 svjestan tožkoga položaja i velike od-
 govornosti.

Namjestnici se neimenuju u sa-
 borih odlukom većine, koja često ne-
 odgovara misli većine puka. Već po
 tom, što takovo imenovanje vrši sama
 svjetla kruna, razlog je misliti, da
 namjestnik u budi kojoj pkrhajini nije
 sliepog orudje onaj čas vladajuće to-
 bože ustavne većine, nego je službenik,
 koj mora da na sve strane čuva in-
 terese države i vladarskoga doma,
 makar se pri tom postavio u protumu-
 sa jednom ili drugom, po broju većino
 dotičnoga sabora, vladajućem strankom.

Mi barem tako shvaćamo položaj
 tih ljudi, i mislimo, da ga shvaćamo
 pravo i da neodgovara svojim dužno-
 stim onaj namjestnik bud koji zemlje
 u Austriji, koj sliepog ide uporedo sa
 tobožnjim javnim mnijenjem. Jer u nas,
 gdje se izbiri vrše još kojekako, gdje
 izborni rpd ne samo nije dosta slo-

bodouman, nego je često nepravedan,
 nemože se još stalno reći; ovo i ovo
 je volja puka, jer tako ispovjeda vo-
 čina njegovih zastupnika.

Vitez Rinaldini jest rođen i od-
 gojen Talijanac. On nepozna, reć bi,
 ništa hrvatskoga jezika. To je zlo i
 nam nemože biti pravo; ali mi ga
 nisimo imenovali; a opet imaj ih mnogo,
 koji takodjer nemaju hrvatski, ali bi
 se bili poslili za novlju pobirati onih
 18000 forinti na godinu.

Ali vitez Rinaldini službuje već
 nekoliko godina u primorskome na-
 mjestništvu, i vradi, za ponajboljege
 upravnoga službenika u državi. To je
 dobra, jer imamo opravdano ufanje,
 da će takav čovjek lahko pojmiti po-
 trebu bud kojega dijela pučanstva, da
 će lahko naći nadu, kojim bi se po-
 moglo, te da će njegove misli obavljati
 kod oarodnje vlade u Beču. A tih
 potreba, bilo u malih političkih
 prilikah Primorja, bilo u velikih
 gospodarstvenih pitanjih,
 ima sila božja. Dakle dobromu uprav-
 nomu činovniku, novomu namjestniku,
 stđu posvo prostrana polja. Na njem
 je, da puku pomogne, da odgovori
 namjeran projašnoga Vladara, da so
 tako proslavi. Ako bude to izvršio, ili
 barem dobru volju pokazao, jer kad-
 god so i nemože više, ako bude ni-
 stojač, da njegovu kotarski kapotani i
 komasari uče hrvatski, da s pukom
 govoru i dopisuju kako puk govori,
 ako jim bude rekao, da so i njegovi
 sinđiši uče hrvatski, onda čomo mi
 vitozu Rinaldiniu lahko oprostiti, što
 je odradno u prilikah, kad so jo mi-
 sillo, da jo kod nas dosta znati što-
 god iz Dante i Petrarcho, a da dobiješ
 tustu službu.

Eto, tako mi mislimo. I u toj
 misli pridružujemo se svim stanovni-
 kom Primorja, koji su imenovanje
 Rinaldinove pozdravili nekom sim-
 pntijom.

On, već zato jer je Talijan, mora
 prema nam biti pravoljini.

Što je dosad bilo kod namjest-
 ništva u Trstu, bilo je. Sadnji na-
 mjestnik bio je podrobnij službenik,
 nitko pamotan nemože njega nazvati
 odgovornim za čine, koji su se do-
 godili, kad nije vladno razlog, nego
 tako hoću, pa mirna Bosna!

Mi dakle velikodušno bacimo
 zastor vrhu svih crnih dana, koje je
 poslednjih desetak godina, doživio
 sloveno-hrvatski puk ovoga „austro-
 ilirskoga“ Primorja.

Ako gospodin namjestnik hoće,
 da čuje što god i o visokoj poli-
 tici od naše strane, svo mu ju baš
 iskronu:

Radi našega narodnoga života,
 nesmije se u naših ovih krajevih s
 nijedne strane podržavati način vla-
 danja, koj bi ove krajeve pripravio
 za Rim, ali ni za Berlin. Nami je
 dosta naše kućice i naše slobodice.
 Neka so vrše zakoni, ostalo je naša
 stvar i našega cesara-kralja. Sve do
 te linije, u nas maći će novi namjes-
 nik iskrenu podporu, živu želju za

svaki napredak, dapače i obranu proti
 navalazima koje bi na njega šle u vr-
 šenju svoje prave dužnosti proti on-
 kovim nakanam. A kad bismo se za
 neareću oavjedočili, da se i nadalje
 provadja u Primorju, do u najtanje
 šice neki pravac, koj ubija našo na-
 rodno biće, onda bi i gospodin na-
 mjestnik oduio, da mi Sloveno-Hrvati
 ovoga Primorja nisimo istrožili još svih
 svojih sila u nejednakoj borbi, koju
 smo vodili. Sada je primirje. Neke
 bira on, mi smo izabrali. Ako i jesmo
 potomci Skita i Zarmata, ali smo lakroni,
 a iskronost jo često put najvodi dar,
 koj so može darovati vladarom i uji-
 hovim namjestnikom!

Istarski sabor g. 1889.

12. sjednica dne 11. novembra.

Predsjednik dr. M. Campitelli, vladin
 komesar vitez Bluschegg i 25 zastupnika;
 galerija puna.

Predsjednik otvoril sjednicu u
 11 sati, te pozvo tajnika, da pročit
 zapisnik sadnje sjednice.

Dr. Vargottini pročit zapisnik,
 koj su odobrili bez primjetbe.

Vladin komesar vitez Bluschegg
 odgovara na tri Interpelacije podnesene u
 saborskoj sjednici dne 6. t. m. j. i to:

a) Dru. Scamplochio i drugovom
 glade labinskoga ženskoga škole, da so se
 zemljake školske viede u jednoj od prvih
 svojih sjednica raspravljati o pronajestjenu
 učiteljskoj u Labinu, te da so iz predlo-
 ženih spiska nije moglo ustanoviti, da je
 ređeno učiteljsko lista znanja o kriminalnom
 sludinu ujedna svaka.

b) Dru. Costantini i drugovom,
 da imenovani ravnajućega učitelja u Pa-
 zinu odvisl od dogovora; koji so još vado
 glade zavedenja hrvatskoga jezika na pučko
 školu u Pazinu bilo otvorenjem paralelke
 ili ustanovljenjem novog nastavni hrvatsko
 pučke škole; na izpraznjenom mjestu uč-
 telja III. reda, g. Mateisloha, koji bijaše
 umrovljen, dočeo jo učitelj iz Tana g. Ni-
 derkorn, a oboljeloga učitelja Glauoli-
 a, da nadomjestuje drugi učitelj.

c) Zastupniku Mandiću i drugovom,
 glade hrvatsko gimnazije u Pazinu odgu-
 vara vladin komesar, da je obidnako ra-
 stupstvo u Pazinu upitalo mjeseca aprila
 1886. njegovom preuzvišenost ministra bu-
 koltovja za ustrojenoj hrvatske gimnazije
 u Pazinu; te da je ministar odgovorio
 dopisom od dne 10. agusta 1886. broj
 16.592, da so biti valjed otvorenja državne
 gimnazije u Pulj goraji razredil pasinake
 gimnazije bdnahki ukinuti, a dolnji pako
 tekoni školske godine 1889-90., te da
 vladin komesar nemože drugo nego po-
 svati se na pomenuti ministerijalni dopis.
 (Neznamo zašto gdje jo g. komesar na-
 šao ovaj odgovor, kojim je pozvo otimešao
 Interpelaciju hrvatskih zastupnika. Op. Ur.)

Zatim so prešlo na dnevi red.

Zastupnik Sibisa izvičeuše o prdnji
 obidnara Orleca i stanovnika otoka Krka
 o sjeku žumo predlažuć, da visoki sabor
 podupre prošnju, koja ide za tim, da so
 pronijene nekoje ustanove žumske naredbe
 izdane o. kr. kotarskim poglavarskom u
 Ljubnju dne 8. septembra 1888. br. 5000;
 osobito obzirno na zabranu sjeka na „č.
 o. b. i. a. l. a. b. c. d. e. f. g. h. i. j. k. l. m. n. o. p. q. r. s. t. u. v. w. x. y. z.“
 sabor podnese ozbiljnu pritužbu dotičnjim
 oblastim; da pošalju komisiju na razna
 mjesta kvarnerskih otoka, gdje je narodu
 glavna korist u gubitki male stoke, naime
 ovaca, čemu je volika zaprieka uvedeni
 sjek žumicah.

Pošto, bijade otvorena rasprava o tom
 predmetu, progovori zastupnik dr. Vola-
 rika hrvatski:

Visoki sabori!
 Neću tvrditi, da naši ljudi po otocih u
 svemu različito postupaju, što se tiče gojenja
 i upotrebljivanja žumah, već rado pripuštam,
 da i tu ima više manjih, za koje odstranit,
 imalo bi se postupice podučavati i uplivati
 na puk; ali drugo strane nemogu, da podpi-
 nomo i na selopo odobrim sve ono, što nam
 gospoda žumski činovnici savjetuju i po njih-
 ovom potaknuću c. kr. politički činovnici
 propisuju raznimli naredbami i objavami.

Svi propisi nevaljaju za sve i po svuda.
 Osobito kod gojenja žumah imalo bi se u
 obzir uzeti različitost zemlje, podneblja i vriet
 žumah. Što valja za žumo u Štajerskoj, Au-
 striji itd. gdje su plodni i prole zemlje i
 gdje ima visokih žumah, to neodgovara našem
 kraju, gdje baš o tako zvanli žumah nemože
 biti govora, već o samih pašnjacih.

Neću ovdje da optajem sve ono mali,
 koje jo g. Sibisa tako umno i strukovnjački
 iztaknuo i poročao u svom izvještaju, i ja
 oko primam i odobravam pozivlju se po-
 više na dalnje potankosti, iztaknuće u dotič-
 nih molbah obidne Krčke i podobne Orlecke;
 već moram ovdje iztaknuti, da kod nas
 sve žumo, izvan malih iznimaka, strogo
 uzimljuć, jest proati pašnjaci i da naš puk
 potrobljiva tako zvano žumo, najviše i iz-
 ključivo kao pašnjake, te ja stoga sjek i go-
 jenje žumah ima so kod nas tako upričtili,
 da knežin, čim so više razborito može, bude
 dopušteno pastil žlogo, jer samo tim načinom
 može so okoristiti svojimi drumi. Naš knež
 poglavito radi žuma, da nadži ono nješto ma-
 loga žloga, koje mi daje hranu i odjeću, te
 da uzgodi po koga vola za rabotu i za ob-
 delavnostno zemlje. Naložiti mi sada, da svo za-
 delno, te da so dudu izključivo na gojenje žu-
 mah, te bi značilo oskromniti i unistiti naš
 puk po otocih.

Gospodin ja rado priznajem, da nisam
 strukovnjak u predmetu, akoprem bi mogao
 kojšta nadovešti iz svoga izkustva, te so ovdje
 pozivljom na jednoga c. kr. žumskoga či-
 novnika, čovjeka, koj je osvrlo i ostario pri-
 glednju carsko žumo po otoku. S njim imao
 sam podulji razgovor o zahtjevih političko
 oblasti odmah iz početka; kad se htjela uvest
 u novotarju po našem otoku, i on uzvrdi,
 da sjek razi zemlje, košto to zahtjeva poli-
 tička oblast po potaknuću mladjih žumskih
 činovnika, neka uspijet dobrih plodom po naše
 žumo, jer stabla prestani onako posječena neka
 beati, a za mladja da nije dovoljno dobra
 zemlje, da uspijevaju, pu k tomu, da nadojde
 bura i silnost, te unisti i ono malo, što po-
 tjeraju. Isti gospodin odobravao je posvorna
 sjek na čulca, kod nas odnava u oblačju.
 Nadalje svršetkom godine 1887, čim je poli-
 tička oblast poostrih kod nas svoje propis
 o sjeku žumah, obratio so jedan moj prijatelj
 na Sibijski gospodarski list pitajući ga, da
 so izjavi o novih propisih žumskih činovnikah
 i o načinu kako nastuprot naš knež po otoku
 sjeko drva. Odgovor sadržan jest u broju 8
 godine 1888. istoga gospodarskoga lista. Tuj
 čitam kako isti list preporučuje ne našem
 kraju sjek na čulca (tulci) a sjek razi
 zemlje, kako ga zahtjeva politička oblast za
 stabla, koja su prevallila 80. godinu, to koja
 neču više iz panjeva ili korenja potjerati, veli,
 da je nerazuman. Za stabla nadalje izpod 40.
 ili 50. godine tvrdi, da bi mogla potjerati,
 ali zato da se zahtjevaju bolji odnošaji i bolja
 zemlja njego što je izva. U obće iz svih na-
 rodnih političko oblasti nastaju taj u gospo-
 darskih pitanjih vrlo ugledan list, da so začin
 ide, da so naša pašnjake probrati u tako
 zvanu „srednju žumo“, ali nadovezuju doslo-
 vice (čita) „Srednja žuma“ zahtjeva kropski,
 debeli i dosta vlažnu zemlju, a da incgu vi-
 soka i nizka stabla uspijevati, nu takove zemlje
 ima na kraju sarvo u dolinam, te so isto
 upotrebljuje za gospodarskrene plodine“. U
 našli dakle krajevih, gdje je imalo i to slaba
 zemlje, te gdje osobito u ljeti vladu suša, ne-
 može so uzgodi srednju žumo. Poslje sjeka

Zastupnik W a s e r m a n u reče, da se može sazvati na naredni predgovorika. Predlog manjine, da nije drugo nego li pometnja razuma. (19)

Vitez B a b u d e r reče, da se može vrlo malo dodati onomu, što je kazao dr. Amoroso glede povijeznja plaće prijednikom, te da bih bio i članovi manjine odbora sporazumi obznanom na dužnosti i sadi, koje obnašaju. Drugdje, kao u Gorici, da uživaju prijednici dođuće manju plaću, nu da nisu toliko obteženi, niti odgovorni. Izvjestitelj se odriče riječi pošto su predgovorik jasno pokrili neosnovanošću predloga manjine.

Prima se rubrika II. Izvjestitelj čita dalje o III. rubriki: „Troškovi u naukovne svrhe“. Olanak I. sadržaje stipendije za sveučilišna i srednja škola. Odbor da je i taj mienao predloga zemaljskoga odbora. Zdravstveno stanje u pokrajini je loše. Mladici, koji se posvećuju ljudskim naukam, da se nastane kao ljudski radja u gradovima kao Trst i Rijeka, nego li u našoj pokrajini. Odbor da je radi toga zaključio, da se poveda broj stipendija za ljudske nauke, da se tako dočekat nastajati ljudska u pokrajini. Učivatelj tih stipendija i njihovi reditelji, da se ne morat obvezati, da do poslije sveučilni nauka služiti kao ljudski bar šest godina u pokrajini. Radi svoga toga, da je financijalni odbor povisio kod rubrike III. čl. I. iznos od for. 2.400 na for. 2.400 te predlaže, da vlački sabor zaključit.

1. Ostaje se kod tih sveučilišnih stipendija po for. 200 svaki; 12 stipendija za gimnazijalce svaki po for. 100, i tih stipendija za ljudske znanosti, svaki po for. 400, to se povećava taj broj četvrtim stipendijom od 400 for. za ljudske znanosti.

2. Učivatelj zadnjih četvrtih stipendija to njihovi otci obvezati će se pravilnim putem, da do po sveučilni naučni služiti bar šest godina kao ljudski u pokrajini, ili vratiti pokrajini svoj iznos, što ga uživato za vrijeme nauka kao stipendi.

3. Kod podjeljivanja stipendija u obdobi nekog zemaljski odbor uzme u obzir svo krajovo pokrajine.

Sav iznos rubrike III. sadržaje for. 102.208.

Iznos za rubriku IV. ostaje kako se predlaže sa for. 6.250.

Rubrika V. „Zavodi šovjokuljivri i javne dobrovoljnosti“ izražuje odbor želju, da bude čim prije shodnim načinom providjeno za umobolno.

Svota za tu rubriku iznosa č. 75.000.

Rubrika VI. „Javno gradnje“ iznosa for. 14000.

Kod ove točke predložil dr. Venter „Zemaljskomu odboru nastaje se, da izradi za buduću zajedničku zakonsku osnovu za uređenje drago blago i to sudjelovanje države, pokrajine i interesovanih obdina. Predlog biljno prihvaćen.

Kod rubrike VII. „Troškovi za gospodarske svrhe i za javno gospodarstvo“ reče vitez B a b u d e r, da predlaže da se u teoriji mnogo učinilo za poboljšanje gospodarstvenih odnošaja, no ipak da se to neuvajda u život; moli komaljski odbor, da bi u buduću gospodarski zavod u Poreču obazirao se na potrebu cijelo pokrajine.

Prima se ta rubrika sa troškom od for. 24.105.

Rubrika VIII. „Troškovi za vojništvo“ prima se sa troškom od for. 700.

Kod rubrike IX. „Troškovi za javnu sigurnost“ predložil dr. A m o r o s o, da se pozove visoku vladu, da neozovoli u buduću putujući sviračom polaziti vođih gradova i mjesta pokrajine. — Zastupnik S b i a a predložil, da se pozove visoku vladu, da sprovodi za bolje smješćenje o. kr. kotarekoga suda u Poreču.

Prima se ta rubrika kao i sljedeće sve do XIII.

Prešlo se na pokrtoće, to bihaju još odobreno rubrike XV. do XXV.

Nakon toga predložil predsjednik konačne zaključke financijalnoga odbora, koji glase:

I. Odobrava se proračun zemaljskoga zaklada za letnu za godinu 1890. sa troškovi od for. 374.068, sa pokrtoćem od for. 114.211.

II. Da se pokrtoje manjak od f. 260.455 ustanovljuje se:

a) namet 20 po sto na sve izravne poreze uključivo izvanredni državni porez; b) namet od 100 po sto od potrošarino vina i mesa;

c) neovisno od pokrajinskoga nameta for. 1.70 za svaki hektolar piva prodan na malo; for. 10.02 od svakog hektolitra jakog pitja (čl. I. sl. B. zakona 18./5. 1875).

na malo; for. 6.88 za svaki hektolar; rakijo (točka 2. istoga članka i zakona).

III. Odstupaju se sl. komalj. odboru osobitom preporukom molbe za podpore: a) pred. G. P. Deperisa za izkapanje arheoloških predmeta u stolnoj crkvi u Poreču;

b) Josipa Pergolisa iz Rovinja, da uzumogne polaziti obrtnu školu u Marianu;

c) Tomaza Deliso iz Izole, da uzumogne polaziti II. točaj obrtno školu u Trstu;

d) Frana Grimani iz Poreča za sina Grida, da uzumogne polaziti slikarsku akademiju u Monakovu;

e) župana J. Puzih (občina Kastav) za nabavu potrebnih alu novo sagradjenoj školi.

IV. Odstupa se također zemaljskomu odboru za eventualno uvaženje:

a) molbu sveučilišnog društva u Boču za bolostno članovo;

b) molbu sveučilišnih djaka u Boču za podporu siromašnim članovim;

c) molbu obdina Podgrade za podporu kod gradnje vodnjaka.

Za političko-gospodarsveni odbor izveštjuje dr. V e r g o t t i n i o molbi obdinarah Boli, Dragotisa, Prodolca i obd. da mogu stvoriti novu obdinu, te predlaže, da se istu odstupa zemaljskomu odboru za daljnje razvije. Prima se.

Prima se također predlog dra. S t a n i c h a, da se komaljski odbor pobrine, da bi Lloydovi parobrodi tih jednom na tjeđan gradova Oros i Izolji.

Poslije toga prekinu predsjednik sjednici i uručio nastavak iste na poslije podne u 9 sati.

U nastavljenoj sjednici čita dr. O n s t a n t i n i o obdinito izvješće o izborih za pokrajinski sabor.

Izvještelji spominju kako biljno kod posljednjih izbora svuda nopravilnost i nezakonitost. Izborni zakon, da se u tome slučaju na raznih mjestih različit; taj zakon da je dođuće gdjeog nejasan ali ne tako, da bi se bio mogao onako tumasiti. Govori o glavnih ustanovah izbornoga zakona, koji su najnoviji, a zatim o malo pristojnom počinjanju nekolicu političkih činovnika. Glode prvoga reda, da § 30 izbornoga zeda neustanavljuje, da se pozovu posebnim posivom birati k letoru sudoljara, dođuće opredjeljuje § 18. izbornoga reda sa obdino, da se poziv javno izloži. Odatle razno tumasenje glode pojava za zemaljske izbore.

§ 22. pokrajinskoga izbornoga reda propiaje, da se imadu svi imajuci pravo glasa upleati u stalnu listu odatle zaključuju mnogi, da je dostatan imenik birada, nu to da nije dosta, već treba također uzeti svotu poreza, što no ga pojedini plaćaju.

Govori nadalje kako imadu biti zastavljena izborna komisija po § 31. od vladina komosara i obdinskoga odbora; o pravu glasa ženah, maloljetnih i korporacijah, koje da imaju pravo glasa jedino u volikom posjedu; nejasan da je § 7. e pravo izbora zadržati; tumasit kako se razno provajda ustanova o dobi kad se imadu izbor izvršiti, kako se sastavljaju izborna lista za gradovo i trgoviška na tomlju § 20. zatim one u izvanjskih obdinskih i napokon o izbornoj listi za veliki posjed.

Stavlja napokon pitanje da li imadu pravo glasa kod komaljskih izbora o. kr. tejnički činovnici. U drugom dijelu osvredno na ponašanje političkih činovnika kod zadnjih izbora; udara osobito na kotareški kapotano u Pulji i u Izolini, koji da su no samo sami kandidiral, već i za sobe neznanito agitiral.

Na koncu predlaže: da se nalozit zemaljskomu odboru:

1. da prouči i predložil u budućem zasjedanju zakonsku osnovu, koja bi razjašnila tamno točke, izravnela dvojbenosti i izpunila praznine postojećega pokrajinskoga izbornoga zakona;

2. da priobdi oetarskoj vladi, podastrie istoj ovo izvješće, što se ju dogodi za posljednjih pokrajinskih izbora u gradskom izborništvu političkih kotara Pazina i Pule, da se počinjanje nezakonitosti više neopetuju.

Kod razpravo progovori prvi dr. Gambini. Obavriev se na netom prošitano izvješće, nastoji razjasniti pitanje prava glasa žena. i ono c izpravljaju izbornih lista; navajda izbornu zakone raznih pokrajinah kako sa imadu tumasiti izpravljaju lista; o listah izbornikah za gradovo i za obdino, o izbornih komisijah, o pravu izbora korporacijah, maloljetnih i zadržubah, navajda opet izbornu zakone raznih pokrajinah; odaukuje postupanje nekolicu političkih činovnika sa posljednjih izbora, prigovara izvješteljom korospondenc-biroa, te preporučil konačno predlog odbora.

Zadnji uzme riječ izvjestitelj, da tobož obrani vedinu od osvada, kako je pristano postupala kod odobronja izbora dra. Liusa, koji biljaka izabran na temelju izpravljanih izbornih lista.

Prima se obdinito izvješće o izborih i predlog odbora.

Poslije toga pročitao predsjednik aljededi zaključni govor:

Postovana gospodo zastupnici! Eto nas pri koncu saborskog djelovanja. Prémada se je razpravljalo u novoj izbornoj porijodi i dobralno objavljenom zastupstvu, to se je mnogo vremena upotrebilo za verifikacije, pomođu Vaše marljivosti mogamo ipak obaviti temeljito no samo svo zadovolje, već također raznu osobno poslove. Pa dođuće želim, što nije manjina nerazložno sudjelovala kod razpravja najvažnijega predmeta ovoga zasjedanja, t. j. kod pokrajinskoga proračuna, znamariv svu svoju dužnost, moram Vam se zahvaliti na puvjerenju, koje ste mi vavda izkavivali, i koje mi je olakšalo vovma težku i njožnu zadaću u ovom zasjedanju, koje biljako za mene pokusno. Sada, pošto ostavljate ovu dvoranu, a vedina Vas i Poreču, pozdravljam Vas najvrdadnjije, želim Vam vasolu i ugodno dano dok se opet vidimo.

Naznaboravite na ono, koje pučkato ovdje, da izvrše Vaše mudro zaključke; također iz daleka tješto ih Vešom simpatijom, to olakšatit u raznih krajovih važnih težku njihovu zadaću, napose u njihovom djelovanju izvan ureda, čemu do, kako sponomul kod otvorenja sabora, postaviti komaljski odbor posebnu pažnju.

Izričid konačno nastuplje želju na procvat naše promile Istro i za slugu Istrana, puživljom Vas, da svakiho kako smo napredili željivo tekvono podložnosti sa i Kirilo Njeg; ostanite i kraljevsko apostolske Voldanstvo Fran Josip I.

Tomu posivju odavvao se sabor.

Pročitani list zapisnik ove sjednice, to predajduhile listavi, da zatvura u ime Nj. Voldanstva istranski sabor.

Volosko, 15. decembra 1890. (Novo i važno stvari u dočelnik). Dno 2. decembra, kako je već „Sloga“ javljeno bilo, držalo je novo obdinsko nado zastupstvo svoju prvu sjednicu, u kojoj se izabrato novoga pučo staroga nadolnika i novo savjetniko. Kako je izpao izbor onoga u puvjostit toli znamenitoga dana, čitatelji „Naše Sloga“ već znadu. Po osmi put izabran je nadolnikom stari g. Augustin Radolci, šovjak koji je već probacio preko svojih ploda 78 mesopusta, šovjak, koji je već više od 25 godinah redom nadolnik ovo neovisno obdino, ali koji ipak još ni danas nozna u sjednici sastaviti protokol ob onom, što se u njoj razpravlja, već vnu ga lipeo dan prije pripravil.

Uz sve to prediošti toga izvanrednoga šovjaka, konu čini se, da je sudjeno, da umu nadolnikom obdinskim, kod njegovog osmog imonovanja za nadolnika, zar mislito da mu se jo tko naradovao, da mu tko stienno junačku desnicu? Juk! Zastupnici se sabrali, bacili svoje cedulje u šaru, pročitalo se izabranoga imo, bacilo se zatim u šaru cedulje sa imeni trajico savjetnikah, pročitalo se imena onih, koji su dobili najveće glasova, politički komosar zatim primio obdino obedeenje ili prisegu sve bo-tvorice na jed o m i mirna Bosni! Nit tko pisanu nit tko zubi žirku! Zastupnici uzeli svoje ševire i svaki svojku kudi. Na stiegu obdinekom nevidilo se zastavo, nit se čulo pucaanja mužara, nit no vedor zasviote, nit malo vedorio, kako je to obdino bivalo i kako se to ovoga puta odakivalo. Baš kao da se izabrato kakvoga načnoga stražara!

Oskivalo se, da će barem onaj, po dijoj volji je bio nadolnik izabran, sa par riedih pozdraviti tako zaslužna muža, koji već ovo po osmi put uzima na sebe „teško“ bromo nadolništva, koji je ovo po osmi put izabran, da zastupa Volosko i Opatiju, da jim svuda bude prvi gradjanin, da dostojna prvica i pozdravlja voliku gospodu, koja vedkrat onamo zalaze, ali ni on no progovori ni riječi.

Nadolnik također neotvori usta nit o komu zahvali na imonovanju, nit ista obučo, kako će se u buduću vladati i što kani započeti na korist obdino. Takvoga konstitucijna obdinskoga zastupstva još o valjda na evicitu vidilo nije!

Kad se radilo o izboru novoga zastupstva, teklo se svuda i u svako doba, svuda se obedevalo; da do novim nadolnikom biti izabran dr. Minoch, koji da će znati dostojno zastupati ovu obdinu u novom njuzinom položaju, negovorio se takovim obedeanjem i svo činovnik Suidbaha iz Opatiju, da glasuju sa takozvanim „Istranmi“ negovorio: se pučo pohodi ob 10; uri u nodi pred samim izborom i njokevoj kavaleri; da glasuje drugdije nego je bio svadano obuda, pa ipak dr. Minoch nije se dno birati! Takav postupak, takvo agitaciu mora svaki pošton šovjak odaučiti, jer to će rođi ljude za nos voditi. Mi dopustamo, da se agitira predstavljajuć izbornikom ovo i ono, što da će se učiniti, a kašnjo se ne učini, jer takvo stvari napokon se može ipak ispričati, vedo da nije bilo moguće učiniti, što se obedealo, ali nemožemo dopustiti niti odobriti, da šovjak sam o sobi nešto obedeaje, što kasnije neovrli.

U ostalom „Naša Sloga“ je taj uspjeh izbora i prije predvidjalo, jer je već prije izbora pisalo, da se obedeaje, da će dr. Minoch primiti nadolništvo, ali da će ipak biti izabran na novo stari g. Gustin. To se i dogodilo!

Svo je ovdje složeno, da g. Gustin kao nadolnik neodgovara današnjim potrebam ove obdine, svo je složeno, da treba radikalno promjena u obdinskom zastupstvu, ali naš nevidljivi Jupiter jedno obedeaje, a drugo radi, radi protiv želji javna podanstva, a po svojoj miloj volji!

Voll so, da je par danah pred izborom nevidljivi volja našo „Istranako“ atranko posvao k sobi svu dosotvorit svojih jorinah i propredilo jim, da opat biraju staroga Gustina, jer da je već starac, pa da bi ga, kad nobi opat izabran bio, mogla kap udariti, a vjorni njojevi ganuti do suzah i kolod, da nam se tolika nosreda nedogodi, odlučili, da do svi kao jedan glasovali za Gustina. Pače i sam Gustin tako je bio ganut, da je radi svojega zdravlja odlučio i on sam sa sobo glasovati, košto je u listinu i glasovao. Tako je Gustin ovo dobio svih jedanaest glasovah, s kojima je razpolagala vodina.

Nogo Jupiter, kad je nazvano svojo vjerno, red bi, da im nije tako točno propredio kako da biraju savjetniko, jer so na dan izbora morao popravljati protokol glode izbora istih. Nadoo se naimo onaj, koji je dan prije sastavio i napisao protokol sjednice sljedećega dana, da će biti izabran prvim savjetnikom Natale Antonio Poschich, a kad tamo, Callisto Radolci, vidio, da je Gustin dao sam sobi glas, dao ga i on sam sobi i tako mjesto da bude trećim savjetnikom; kako mu je to na Olimpu odlučeno bilo, postao je prvim, jer i on je dobio svih jedanaest glasovah vodino, dođuće Poschich i Varljen, koji nisu za sobo glasovali, nedobitio nogo 10 glasovah svaki. Tim se porometilo malo pisano i amutito nadolništva satnoga, koji je bio u volkvoj neprilici, kako da ved dan prije napisan protokol popravi! Mi se nadamo, da će g. nadolnik odatad unapred više putah morati popravljati protokole sjednici ako li bude pisao prije nogo so sjednice budu držalo.

Vodina nije ovoga puta smatrala za shodno ponuditi ni jedno mjesto obdinskoga savjetnika manjini, koja ipak sadnjaava više nego trećinu zastupstva, pa se i zato nadamo, da će poštovana vodina tu svoju neparlametarinu bezobzirnost doskora pokazati. Gospoda mislo, da će i nadalje gospodariti kako do sad, ali noka nam vjeruju, da je prošlo vrijeme kad so svo radilo „zitto“, „zitto“. Irvnteko stranka, čujemo u ostalom, da ju posvo zadovoljna što su stvari tako izpale i mišje, da so ovakvim izborom vodina pokazala zbilja zrolom za muzej starinah. Vidite čomo dali so vara.

Iz Zagreba, dno 17. decembra 1890. Svoti so božični blagdani približavaju. Kakogod okorielo bilo srđce ljudsko, tom priklikom svatko se rado sjeci svoje obitelji; sve političke strasti, sve javna pitanja, koja moru duh ljudski kroz čitavu ostalu godinu, izočnu, te svatko pohrii svojim mišim i dragim, da sprovedu u njihovom kruno ono lipeo vodari, gdje se svatko poput navine još djeće, pronose na krijima svojo mašte u onu staju, gdje so pred sludoteja porodiš Spasitilj svicita, da i on, možda nakon dugog i dugog vromena zanosen čarom tog veličanstvenog tronutka, pridruži svoj glas andjeoskim harmonijam: „Hvala Bogu na vrsini, a mir ljudom od dobre volje u nizini“. Irv. sabor zatvorio so nakon dva i pol mjesednog zasjedanja na 15. o. mja. za kratko vrijeme, jer, u koliko so govori, nastavit će svojo razpravo opet na

DOPISI.

Volosko, 15. decembra 1890. (Novo i važno stvari u dočelnik). Dno 2. decembra, kako je već „Sloga“ javljeno bilo, držalo je novo obdinsko nado zastupstvo svoju prvu sjednicu, u kojoj se izabrato novoga pučo staroga nadolnika i novo savjetniko. Kako je izpao izbor onoga u puvjostit toli znamenitoga dana, čitatelji „Naše Sloga“ već znadu. Po osmi put izabran je nadolnikom stari g. Augustin Radolci, šovjak koji je već probacio preko svojih ploda 78 mesopusta, šovjak, koji je već više od 25 godinah redom nadolnik ovo neovisno obdino, ali koji ipak još ni danas nozna u sjednici sastaviti protokol ob onom, što se u njoj razpravlja, već vnu ga lipeo dan prije pripravil.

Kad se radilo o izboru novoga zastupstva, teklo se svuda i u svako doba, svuda se obedevalo; da do novim nadolnikom biti izabran dr. Minoch, koji da će znati dostojno zastupati ovu obdinu u novom njuzinom položaju, negovorio se takovim obedeanjem i svo činovnik Suidbaha iz Opatiju, da glasuju sa takozvanim „Istranmi“ negovorio: se pučo pohodi ob 10; uri u nodi pred samim izborom i njokevoj kavaleri; da glasuje drugdije nego je bio svadano obuda, pa ipak dr. Minoch nije se dno birati! Takav postupak, takvo agitaciu mora svaki pošton šovjak odaučiti, jer to će rođi ljude za nos voditi. Mi dopustamo, da se agitira predstavljajuć izbornikom ovo i ono, što da će se učiniti, a kašnjo se ne učini, jer takvo stvari napokon se može ipak ispričati, vedo da nije bilo moguće učiniti, što se obedealo, ali nemožemo dopustiti niti odobriti, da šovjak sam o sobi nešto obedeaje, što kasnije neovrli.

U ostalom „Naša Sloga“ je taj uspjeh izbora i prije predvidjalo, jer je već prije izbora pisalo, da se obedeaje, da će dr. Minoch primiti nadolništvo, ali da će ipak biti izabran na novo stari g. Gustin. To se i dogodilo!

Svo je ovdje složeno, da g. Gustin kao nadolnik neodgovara današnjim potrebam ove obdine, svo je složeno, da treba radikalno promjena u obdinskom zastupstvu, ali naš nevidljivi Jupiter jedno obedeaje, a drugo radi, radi protiv želji javna podanstva, a po svojoj miloj volji!

Voll so, da je par danah pred izborom nevidljivi volja našo „Istranako“ atranko posvao k sobi svu dosotvorit svojih jorinah i propredilo jim, da opat biraju staroga Gustina, jer da je već starac, pa da bi ga, kad nobi opat izabran bio, mogla kap udariti, a vjorni njojevi ganuti do suzah i kolod, da nam se tolika nosreda nedogodi, odlučili, da do svi kao jedan glasovali za Gustina. Pače i sam Gustin tako je bio ganut, da je radi svojega zdravlja odlučio i on sam sa sobo glasovati, košto je u listinu i glasovao. Tako je Gustin ovo dobio svih jedanaest glasovah, s kojima je razpolagala vodina.

Nogo Jupiter, kad je nazvano svojo vjerno, red bi, da im nije tako točno propredio kako da biraju savjetniko, jer so na dan izbora morao popravljati protokol glode izbora istih. Nadoo se naimo onaj, koji je dan prije sastavio i napisao protokol sjednice sljedećega dana, da će biti izabran prvim savjetnikom Natale Antonio Poschich, a kad tamo, Callisto Radolci, vidio, da je Gustin dao sam sobi glas, dao ga i on sam sobi i tako mjesto da bude trećim savjetnikom; kako mu je to na Olimpu odlučeno bilo, postao je prvim, jer i on je dobio svih jedanaest glasovah vodino, dođuće Poschich i Varljen, koji nisu za sobo glasovali, nedobitio nogo 10 glasovah svaki. Tim se porometilo malo pisano i amutito nadolništva satnoga, koji je bio u volkvoj neprilici, kako da ved dan prije napisan protokol popravi! Mi se nadamo, da će g. nadolnik odatad unapred više putah morati popravljati protokole sjednici ako li bude pisao prije nogo so sjednice budu držalo.

Vodina nije ovoga puta smatrala za shodno ponuditi ni jedno mjesto obdinskoga savjetnika manjini, koja ipak sadnjaava više nego trećinu zastupstva, pa se i zato nadamo, da će poštovana vodina tu svoju neparlametarinu bezobzirnost doskora pokazati. Gospoda mislo, da će i nadalje gospodariti kako do sad, ali noka nam vjeruju, da je prošlo vrijeme kad so svo radilo „zitto“, „zitto“. Irvnteko stranka, čujemo u ostalom, da ju posvo zadovoljna što su stvari tako izpale i mišje, da so ovakvim izborom vodina pokazala zbilja zrolom za muzej starinah. Vidite čomo dali so vara.

Iz Zagreba, dno 17. decembra 1890. Svoti so božični blagdani približavaju. Kakogod okorielo bilo srđce ljudsko, tom priklikom svatko se rado sjeci svoje obitelji; sve političke strasti, sve javna pitanja, koja moru duh ljudski kroz čitavu ostalu godinu, izočnu, te svatko pohrii svojim mišim i dragim, da sprovedu u njihovom kruno ono lipeo vodari, gdje se svatko poput navine još djeće, pronose na krijima svojo mašte u onu staju, gdje so pred sludoteja porodiš Spasitilj svicita, da i on, možda nakon dugog i dugog vromena zanosen čarom tog veličanstvenog tronutka, pridruži svoj glas andjeoskim harmonijam: „Hvala Bogu na vrsini, a mir ljudom od dobre volje u nizini“. Irv. sabor zatvorio so nakon dva i pol mjesednog zasjedanja na 15. o. mja. za kratko vrijeme, jer, u koliko so govori, nastavit će svojo razpravo opet na

20. siječnja, buduće godine. Po primljenom proračunu za god. 1890. dodje na dnevni red razprava o krajiškoj razstavi i o njoj zaključci. Proti prodlogu odbora izaslanog za to od sabora, stavi dr. Frank svojoj protu prodlog, u kojem pozove vladu, da čim prije proglaš zaključak hrvatskim vlastištvo. U govoru, kojim je preporučio u saboru svoju protupredlog razvi na tanko postanak te zaklade, koja datira od ukinitva kmetstva po Jelačiću banu god. 1848. te dokaza kako ona ne može, da bude nego hrv. vlastištvo; dokaza također, da zaklada imaće godišnice znamenit suvišak, za koj se ne zna kamo da ide. Predložio, da se taj suvišak upotribozi za ustrojstvo medicinskog fakulteta ali usuald. Izvješćitelj Miklatović odgovorio mu, da o vlastištvo mora razpravljati hrvatski i ugarski sabor i time bje primljen odborov predlog. Za tim dodje razprava o odkupu u rogalnom pravu točarine. Pravo točarine, kojim su uz siloštju drugih prava, još iz srednjega vijeka pa sve do najnovijega doba, razpolagali jedino plemići i autonomna obdina, prouostri ču po novom zakonu država u svoje ruke, te ga podavati kome se bude njoj svjđalo. Usuald dokazivahu govornici ove opozicije šteto, koja se nanaša time hrvatskim građevom i Kraljini. Dosada pobrali su gradovi avokolno dohadko točarine, to tim namirivali svoje raznovratno potrebo, a sada odustao im je tim zakonom glavno vrol obatanka. Hrvatska Kraljina bila je ved kod ovog ustrojstva prije dvadeset godina odkupila svoje zemljište iz ruku plemića, a time i svu regalnu prava, a ipak mora sad po drugi put odšteti svoje plemstvo. Opozicijonalni govornici dokazahu, da taj novi zakon vrljži i nagodbu, koja narodište ustanovljuje, da pravo točarine, a u njem i dohadko, pripada građevom i obdnam za namirivanju njihovih potrebah. Dr. Verbančić predlaže vladu, da se ovo pitanje ved od g. 1891. vuče kroz svako saborsko zasjedanje; da je bio karuzi Rukavina u imo stranke prava prije nekoliko godina podnosao saboru poseban predlog o tom rogalnom pravu, al ga saborska volina zabranila; vladu čakala je dok Madjari stvoru svoj zakon o odkupu rogalnog prava, da može onda i ona pu tom ka lupu podnesti saboru svoj predlog. Proti odborskom predlogu podneso Pissčić u imo stranke prava svoj protupredlog, koji zahtjeva, da se regalno pravo proda obdnam; al vladina primi predlog predložon po vladu.

U sjednici od 14. t. m. javno je sahor molbu hrv. gospodarstvenog društva, te dopisno mu podporu od 10 000 for. za zemaljsku izložbu, koja se ima buduće godišno 1890. prirediti u glavnom gradu Zagrebu.

Napokon rješio je dne 16. t. m. svoje zadnje pitanje za ovog mjesodužja; primio je molbu bez ikakve dobatne novolu, kojim se predlaže u njeki paragraf kaznanog postupka u tiskovnici poslovi od 17. svibnja 1875. uvadja na ovo porotu, i protože taj zakon i na K. Jlu.

Kako vam sadnji put javili, podeli dne 10. t. m. izbori za gradske poglavareve zagrebačko. Kako je Zagreb srce ciele Hrvatske, kako on vodi kolo, za kojim se povadja cielekupna Hrvatska, to je bila vladu usprognula sve svoje silo, da dobi u svoje ruke tu „zlatnu jabuku“. Al Zagreb se provise ponosio svojom prošlošću, on čuti u sobi dostatno samovlasnost medu, on shvada predobro svoju veleraznu zadaću, a da bi se bacio u nomili naručaj vlade, koja toži samo za tim, da ga skući pod svoj jaram, da mu oduzmu njegov karakter glavna grada ciele Hrvatske. Koliko ugleda uživa u Hrvatskoj današnja vladu, vidilo se najbolje prošli tjedan, gdje se je sav Zagreb dignuo proti madjaronskim kandidatom, te objurduko izabror opozicijonalno predložonice. Izniknu čimili su jedino činovnici, koji hoćeš nehoće, moraju glasovati po komandi od zgora, a za njim povela se nekolikoina faltranih trgovaca i njim sličnih, kojim je vladu zadnje utodišio. I privremeni nadnačelnik Zagreba, Sieber, koji je nekako po milosti bezjoj bio izabran, to silnava ved sladak sno o skoroj budućnosti, gdje će u miru i pokoju kao nadzornik zngrobačkog magistrata potezati svoju tuđu plaću, položio radi poraza vladine stranke svoj mandat, to porukao se ko ranjoni lav natrag. Zagreb osvjetlao si na novo lice to će medu i usapried ponosno pokrivati na svoje zastupnike, koji se tolikom ljubavlju žrtvuju za dobrobit svoje mile priostalnice.

Dne 12. o. m. legla i opet jedna od najplemetnijih hrvatskih duša u hladni grob. Dr. A. u te Kovačić, odvjetnik, književnik

i veliki rodoljub, preminuo je 10. ov. mlankon kratke, ali strašne bolesti u zemaljskom zavodu za unobolne u Stejnecv kraj Zagreba. Ndaron riedkimi vrlinama duha, plemenitim osjećaji, žarkim rodoljubom bacio se je ved od rane mladosti na literarno polje, te je uspio kroz krutoj oskudici financijskih sredstava bio zauzoo odlično mjesto u kolu hrvatskih knjižovnika. Od ovadnih djela napisao je tri romana: „Baruničina ljubav“, „Fiskal“ i „U Registraturi“. Osim štoga priobdivao je u „Vijenc“ razno pjesma, ponajviše satiričkog snjora. Svršiv dugotrajnu odvjetničku praksu, posta prošle godine odvjetnikom u Glini. Sad se stoprvur bio dao svom dušom na književno polje, te zasnovao roman: „Domagor“ za Mitiću Hrvatsku, i dramu „Doktor od knjiga“. U junaka te svoje drame, koja bi nam imala predstavljati poluhodja odvjetnika, bio se Kovidić toliko zabavio, da mu se pojmovi po-primitili, te postao žrtvom svoje ljubavi do hrvatske ljepo knjige. Mrtvo tijelo mu bje proneseno na zagrebački Mirogoj. Zadržju počast izkazahu mu osim rođjaka i prijatelja, i zagrebački književnici, višo profesora i sveučilištni građani. Naš pjesnik Aug. Harunbašić štjho mu zasnoao nadgrobno slovo, u kojim spominu medju ostalim ovu progorku želju, da najved umi, najsvjetliji duhovi obidno pudažu naprjele pod ostru sjekiru nomilo sudiha. Slava mu!

Sretni hožnici blagdanu milomu ml rodu u Istri i Yam g. uredništva.

Pogled po svijetu.

Trst, dne 18. decembra 1890.

Austro-Ugarska: U jučorašnjoj sjednici carevinskoga vieda odgovorio je ministar prosljednik Tanfko na poznatu interpelaciju njemačkoga zastupnika Plenera o izjavah zastupnika u posljednjom zasjedanju českoga sabora. Ministar reče, da bi lahko mogla vladu nimoići tu interpelaciju, jer da bi bili morali njemački zastupnici iz Česko u domaćem saboru iznesti svoje pritažbe. Što su tiho želja českih zastupnika, da se promjeni sadašnji ustav, to da od takvo želje neprieti nikakvu pogibolju državi, jer da so je državni ustav i do sada mienjao, pa bi se mogao jošto. Za sada dn nekani vladu ništa mienjati na postojećom ustavu. Vlada da so nomože opruoti opravdanim zahtjevom bilo kojega naroda, ako se leti slažu s obdinitimi interesai države i ako so sudaraju s temeljnimi zakoni. Sadašnju vladu da neče nikakvu spletku priistiti, da kroso s puta pravico i zakona, to da će so ona i nadalje oslanjati na volinu carevinskoga vieda. Nakon toga odgovora predložio je zastupnik Plener, da so povedo razprava o odgovoru vlade, no voćina kuće zabaci taj predlog.

U sjednici od dne 16. t. m. progovorio je i naš zastupnik dr. Vitezić kod razpravo o pomorskom rodu zauzoo so toplo za našu propadajuću trgovačku mornaricu. Govor taj doznati čemo u cieleosti.

U nedeļu sastao se u Pragu prvaci njemačke stranke u Českoj, te stvorise resoluciju, u kojoj protestiraju proti českomu državnomu prayu i proti neprijateljskom tobož postupanju českoga zastupstva.

U Beču prominuo je ovih dana kardinal Gangolbauer, muž vrlo učon i pobožan, dobro vidjen od puka i od najviših krugova.

Hrvatski časopisi iz Dalmacije pobijaju viest o odstupu namjestnika Blažkovića.

U glavnom gradu kraljevine Hrvatske, u bielom Zagrebu, obavljoni su ovih dana gradske izbore, kod kojih je sjajno pobiedila opozicija, koja će imati i u buduće lipu većinu u gradskom zastupstvu. Hrvatski sabor bijaše zatvoren u nedeļu nakon što je u posljednjih sjednicah prihvatilo zakonske osnove o odkupu regalija, te o promjeni tiskovnoga zakona, kojom so uvadja opet porota. Sabor će so sa-

stati opet drugom polovicom jenara buduće godine.

Srbija: Pod ministarstvom naprednjačke stranke bijaše u Srbiji podiljevo monopol na sol boškoj Anglobanki, koja je nanašala Srbiji silnih šteta. Sadašnje ministarstvo uništio je ugovor sa bankom, te je odatle nastao velik krik u njemačkomadjariskih židovskih novinah.

Bugarska: Vladi kneza Koburga pošlo je napokon za rukom sklopiti povelu zajam u vojničke svrhe: Usljed toga naručila je vlada 60.000 pušaka ostrugaša Manlicherova sustava, kojimi će uoružati narodno četo.

Rusija. Svo kombinacije o zaruakah ruskoga priostolonaljnika sa njemačkom prinodocnom Margaretom splavaloo su po vodi. Niomej kažu sada, da cesar Vilim nije hotio dopustiti, da njegova sestra prodje na pravoslavnu vjeru!

Francuzka: U francuzkom parlamentu bijaše kod vorifikacije uništen izbor višo boulangističkih zastupnika. Usljed toga izdao je Boulanger proglaš na narod, u kojom prosvjeduje proti povriedi obćog prava glasovanja.

Italija. U talijanskom saboru predložio je ministar financijskih državni proračun, koj je našao na obdiniti odpor. Brzojavlju dapado iz Rima, da će radi nepovoljnog financijskog stanja odstupati čitavo ministarstvo ili bar nekoi članovi.

Englozka: Medju Englozkom i Portugalskom nastao je razpor radi pojedna u Africi. Englozi podupiru našino u Africi Portugalskoj protivno narode, te je došlo prošlog čodna do krvava sukoba izmedju Portugalaca i plemena Makololov, koje ođito podupiru Englozi.

Franina i Jurina

Jur. Si videl Freno, kako jim ju je lepo zahtegal?

Fr. Ići, kemu?

Jur. Ča niel bil ovoh dan na Voloskon? Fr. No, zađ ved toliko dan kistlu po Roke i po Buduljici za doznat, ki je on huncut od Pepija.

Jur. Kalisto jup opravil potešto, ki so vidil i ki se nevidil.

Fr. Zad i kako?

Jur. Su ga toli storit za tratoga kunšljora, pa se je on lepo stavil sam za prvoga.

Fr. Dobro njln jup opravil. Vajada so je bojal, da nobi i njemu storil kako su mu i tustu kada su bill balotacioni, pak je najprvo sam za se mislel.

Jur. Furbo lu!

Fr. Čo biš rekł, jol mudrojl Bogović al Turdić.

Jur. Sakako je najmudrojl šojora Toncich, ki polja za nos jenega i drugoga.

Fr. Da ča čo ono rođ beseda Mešato?

Jur. Ala da nimeo tako trdi prijatelj, bi ja neč drugo povedel.

Fr. Ča takovega?

Jur. Bi ti rekł, al neču, aš gređu blagdani, da si ti vavsek staro zanovotalo. — Ča ti to pridlo na misal!

Fr. Ala da ni dobra ruka na vratoh, bi i ja tobo pak neč rekł — da si moral danas na lovu nogu stat kad nisi bolje volji.

Jur. Daj no, nejadimo se za nis. Reci mi no ča biš to otel s'tem Meštom? Fr. Sam čul, da su to imo priistil nekome u velomu gospodinu va nekom nemikem

foje u Opatiji i pak budući debrabno i nemski kapli, sam te otel pitat, da ča to puzenje?

Jur. Ono su se oteli malo pošalit sa svojem starom prijateljem — pak to nas nisi netiđil.

Fr. Tako! Moja stara — bi rekla, da kega arbi, neka se — čelo.

Jur. Ma jušto tako.

Fr. Tako ča da su Guština pravo potrdili?

Jur. I kako. Ča nevidiš kako se spod brka semeje — i ruke manajuđ mrviljo — in tanto čemo šputadi!

Fr. Gospa Paulina, da te pošlat šanekega svojga va Klantur va školu.

Jur. Ča pul onako šinega domaćega meštra?

Fr. Ja, zađ da si on proved glavu razbija skanturicum, ka da j' trđb glavi.

Različite viesti.

Imenovanja. Namjestnički savjetnik vitez Fran pi. Reya imenovan je prvim dvorskim savjetnikom kod namjestništva u Tratu.

Govor narodnoga zastupnika dra. Dinka Vitešića. U sjednici carevinskoga vieda od dne 16. t. m. jerakoo je naš ditići zastupnik podilje goru u glavnoj raspravi o zakonskoj osnovi o novom m.o.r.n.e.s.k.o.m.p.r.a.v.l.i.n.i.k.u. (Regolamento marittimo) što no ju predložila, cesarska vlada. Progovorilo je kaantje i kod pojedrbne razpravo o istom predmotu, te čemo donesti čim prije u pravodu jedan i drugi govor protivnoga našega zastupnika.

Zadnja veselica „Prilaskoga Sokola“ (kapla je, kako smo predviđali, u svakom obliku vrlo krasno. Koli tauburaški šbor toll dramatični ođejok osvjetlao si upravu lico. Svaka sil jednomu i drugomu, napro pako si upravu našega polonoga „Sokola“.

Odvazan nadbiskup je svakako onaj u Solnogradu. „Slov. Naroda“ pišu nalmo iz Beča: Ministar prosvjeto i crkvenih posla Gutach, snuzavši, da so je solnogradački nadbiskup prigodom izpražjeno lavantsko biskupsko stolice u Mariboru izjavio, da želi vrljga Slovenca dra. Napotulka lavantskim biskupom, nomadno dođo u Solnograd i posjeti nadbiskupa, ingovrajući i moloci ga, da bi odustao od toga, da Slovenca bude lavantskim biskupom. Nu solnogradački nadbiskup mjenjo je zahtjevo, da ba Slovenca bude Slovacem biskupom, pa tako so Gutach hođe uspjeh vratil u Beč, a malo za tim bude dr. Nipotnik — kno što je poznato — imenovani biskupom u Mariboru.

Svočano priznanje nezakonitosti. U zadnjem broju glasila vodno istarskoga sabora štamo medju ostalim sličodn drzovito i bezstranno priznanje: Uoštiošnje izbora zastupnika Mandića bijašo nezakonitno, nu nipošto nepravedno; g. Mandić bijašo izabran avim mogućim zahtjevi zakona — o tom nomza dvojbu, nu u g. Mandiću no vide Talijani istro samo zastupnika, ved takođerj urednika „Našo Slogo“, onoga lista, koj vodi a namu sektioko rat ved švadeset godina; koji je obladio sve naše institucije, koji je očerilo naše ponajbolje mužove, koji je bacio nepovjerenoj i klovetu na talijansku stranku u pokrajini, koji je napokon pošljao gradjanski rat u ovoj malonoj zemlji, gdje so je prije živilo u ljepom miru i u podpunoj ljubavi.

Osim toga što nije svo kazao i uđinio g. Mandić na saborih u Maturoji i Lindaru? Zar so je mogle zaboravit, da predstavlja upravu on upuđono najodluđuje nepomirljivosti, najfanatonišje neomsojivosti, najsmjoliše odvadžnosti i odbijanju svakog sporazumka, a talijanskom strankom? Ni je li o tom čuo najjajnljiš dokaza i u samom saboru dok je u njem sjedio?

U tom smislu piše i dalje slavna „baba“ epodičar Hrvatske i Slovacem lero, da su bacil kandidaturom i izborom g. Mandića Talijanoz rukoveli a oni da su ju primili, te zaključuju, da oni hoće imati samo takovo zastupnike a kojimi so mogu bar razumiti, inače da je usualdno birati zastupnike.

Tako „baba“ a mi stavljamo kao pokrovao: U goru vuol, a u šumu hajduci! Budući broj „Naše Slogo“, izadi čo radi božonih blagdana u utork tako, da ču ga naši čitatelj ved za blagdan imati.

Iz Pazine javljaju nam 17. o. m. da su so poneđeljak i utork ovoga tjedna u najvećem miru i redu obavili izbori iz ođega tieja za upravno viedo po-

